

Bijlage registratienummer 1823026/1917849

Stand van zaken moties OV NH2022 per november 2022

M97-2020, Aanpassen begrenzing bij terrein Tergooi ziekenhuis in Blaricum

Herbegrenzing bij terrein Tergooi ziekenhuis in Blaricum is meegenomen in de eerste ronde wijziging werkingsgebieden van 2022, welke gericht was op inwerkingtreding per 1 juli 2022. De wijzigingen lagen van 7 maart tot en met 17 april 2022 ter inzage. Hierop zijn geen zienswijzen ingediend. Gedeputeerde Staten hebben de wijziging op 21 juni 2022 vastgesteld. Provinciale Staten worden verzocht om deze motie als afgedaan te beschouwen.

M115-2020, Weidevogels Zijpe + M148-2020, Heroverweging Zijpe- en Hazepolder

De moties 115 en 148, die gekoppeld zijn aan de verkenning Schagen, zijn nog niet ten uitvoering gebracht omdat de verkenning Schagen nog in een voorfase zit. Deze moties zijn tekstueel verbonden aan de Verkenning. Inmiddels is gezien dat de moties ook los van de verkenning uitgevoerd kunnen worden. Het resultaat van de verkenning heeft geen invloed op de heroverweging van de Zijpe- en Hazepolder. De landschappen rond de Stad Schagen hebben namelijk hun eigen waarden en bijzonderheden en het BPL is niet uitwisselbaar. De opdracht tot het uitvoeren van het verkenningstraject voor de stad Schagen is uitgesteld naar aanleiding van de bevindingen van de Faserings- en investeringsstrategie. De moties zullen daarom binnen dit kader niet worden uitgevoerd. Op dit moment wordt nagedacht over de wijze waarop deze moties wel tot uitvoering gebracht kunnen worden. Provinciale Staten zullen hierover zo snel als mogelijk geïnformeerd worden.

M116-2020, Leidraad weidevogels

De motie is in behandeling en wordt nu uitgewerkt na gereed komen van de analyse weidevogelmonitoring.

M146-2020, Tiny Houses

De motie is afgedaan in de PS vergadering van 23 mei 2022.

M147-2020, Functiewijziging agrarische bouwpercelen

Op 22 oktober 2020 hebben Provinciale Staten motie M147-2020 aangenomen waarin Gedeputeerde Staten wordt opgedragen om een alternatieve uitwerking te maken voor de regeling vrijkomende agrarische bebouwing (VAB) waarin meer ruimte wordt geboden voor transformatie van agrarische bouwpercelen indien het bebouwde oppervlakte significant afneemt en een positieve bijdrage wordt geleverd aan de ruimtelijke kwaliteit van het landelijk gebied. Om tot een alternatieve uitwerking van het huidige artikel te komen is een aantal stappen gezet.

Beleidsuitgangspunten

Allereerst de beleidsintentie. Een van onze ambities is het behouden en versterken van de kwaliteit en vitaliteit van het landelijk gebied. Wij hechten daarom belang aan functies die aan behoud van de openheid, kwaliteit en beleefbaarheid van het platteland bijdragen, zoals landbouw, natuur en bos, en willen verdere verstedelijking van het landelijk gebied voorkomen. Dat neemt niet weg dat wij, onder voorwaarden, ontwikkelingen die niet aan het landelijk gebied zijn gebonden in bepaalde situaties aanvaardbaar vinden. Die situaties hebben veelal betrekking

Bijlage registratienummer 1823026/1917849

op de transformatie van bestaande bebouwde erven en op nieuwe (kleinschalige) ontwikkelingen na regionale afstemming. Het uitgangspunt daarbij is altijd een verbetering van de ruimtelijke kwaliteit of een urgente maatschappelijke opgave. Een voorbeeld hiervan is de VAB regeling. Het doel van deze regeling is om bij vrijkomende agrarische bebouwing nieuwe (gebruiks)mogelijkheden te bieden en verpaupering tegen te gaan. Enerzijds wordt de ruimte geboden door ander gebruik, anders dan agrarisch, van de bebouwing toe te staan. Anderzijds wordt er ruimte geboden om enkele woningen te realiseren indien er voldoende aan bebouwing op het perceel wordt gesloopt (de verstening moet afnemen). Deze regeling is in de omgevingsverordening en de voorganger hiervan, de PRV, neergelegd in een kwantitatieve regel om helderheid te bieden.

Voorbereidend onderzoek

Ook hebben wij ter uitvoering van deze motie de bestaande provinciale regelingen geanalyseerd, een bureaustudie gedaan naar de gemeentelijke regelingen op het vlak van VAB en hebben wij gesprekken gevoerd met diverse stakeholders, waaronder gemeenten die in het kader van de omgevingsverordening een zienswijze hebben ingediend op het onderdeel ruimte voor ruimte, LTO en een zelfstandig adviseur gebiedsontwikkeling agrarisch vastgoed. De huidige omgevingsverordening biedt ruimte om voormalige agrarische percelen te transformeren naar kleinschalige niet-agrarische functies anders dan wonen. Tevens is er ruimte om de voormalige agrarische percelen om te zetten naar een woonfunctie. Indien op een agrarisch bouwperceel de bedrijfswoning wordt omgezet naar burgerwoning dan telt deze omzetting als een nieuwe burgerwoning. Vanuit het oogpunt van kwaliteitsverbetering willen wij bereiken dat er bebouwing op het voormalige perceel wordt gesloopt. Daarom is opgenomen dat, indien er minimaal 1.500 m² aan (bedrijfs-)bebouwing wordt gesloopt, er een tweede burgerwoning is toegestaan. Zowel de gemeenten als LTO hebben voorbeeldcasussen aangedragen waarbij de wens ligt om (agrarische) bebouwing op te ruimen en nieuwe woningen te realiseren. Zij konden niet feitelijk onderbouwen waarom de huidige regeling (maximaal 2 burgerwoningen bij minimaal 1.500 m² sloop) onvoldoende ruimte biedt. Ze hadden geen inzicht in de daadwerkelijke sloopkosten en bij welk aantal woningen de sloopkosten dan gedekt zouden zijn. Verder blijkt dat de gemeentelijke VAB regelingen van 1 hooguit 2 compensatiewoningen bij een minimale sloop van 1.000m² uitgaan. Al met al hebben wij geen duidelijke aanknopingspunten kunnen vinden hoe de huidige regel anders moet komen te luiden en waarom deze nu niet toereikend is.

Voorstel

Gelet op de beleidsuitgangspunten en de huidige regel, de gesprekken met de stakeholders, de analyse van de gemeentelijke regelingen en gelezen de motie, komen wij met het voorstel om de huidige regeling te verruimen door:

- Aan te sluiten op het gemeentelijk beleid voor wat betreft de te slopen oppervlakte aan bedrijfsbebouwing. Dit betekent dat een tweede nieuwe burgerwoning is toegestaan indien er minimaal 1.000m² aan bebouwing op het perceel wordt gesloopt in plaats van de huidige 1.500m²;
- Aanvullend, nadat er 1.000 m² aan bedrijfsbebouwing wordt gesloopt, nog een derde burgerwoning toe te staan indien gemeenten kunnen motiveren dat deze derde burgerwoning noodzakelijk is voor een verbetering van de omgevingskwaliteit op het perceel;

Bijlage registratienummer 1823026/1917849

- Een afwijkmogelijkheid voor ruimtelijke plannen die worden gerealiseerd met toepassing van een (inter-)gemeentelijk vereveningsfonds.

Een *vereveningsfonds* is een financieel fonds onder het beheer van een gemeente of meerdere gemeenten samen. Een dergelijk fonds maakt het mogelijk om op een te saneren locatie vanuit landschappelijk en stedenbouwkundig oogpunt te bekijken of en zo ja hoeveel compenserende woningen mogelijk zijn zonder dat de financiën daarbij leidend zijn. Indien er, in het geval dat enkele woningen op de saneringslocatie ongewenst of onvoldoende mogelijk is en er een negatief exploitatieresultaat is, dan kan er toch worden gesaneerd: het tekort op de exploitatie wordt dan uit het gemeentelijk vereveningsfonds aan de initiatiefnemer vergoed. Is er op een andere locatie, waar uit landschappelijk en stedenbouwkundig oogpunt meer woningen kunnen worden toegestaan, een plus op de exploitatieopzet, dan moet de initiatiefnemer het overschot storten in het fonds. Op die manier worden locaties onderling verevend en wordt er nooit meer dan nodig aan woningen op een perceel gebouwd. Uitgangspunt is de ruimtelijke kwaliteitsverbetering op het perceel. De provinciale ruimtelijke kwaliteitseisen blijven van toepassing. De gemeente Uithoorn kent sinds 2012 zo'n gemeentelijk vereveningsfonds en het wordt succesvol ingezet om agrarische bebouwing te saneren.

Ruimtelijke kwaliteit is onderdeel van de omgevingskwaliteit. Wij kiezen ervoor om de term ruimtelijke kwaliteit te vervangen door omgevingskwaliteit. Met de term omgevingskwaliteit sluiten wij aan op de Omgevingswet en zijn wij in staat om meerdere doelen en ambities, waaronder die van duurzaamheid of oplossingen voor het waterpeil, te bereiken. Het kan dan bijvoorbeeld ook gaan om een situatie waarin compenserende woningbouw wordt gerealiseerd om ernstige bodemverontreiniging te saneren.

Monitoren

Tevens stellen wij voor om dit artikel over drie jaar, of zoveel eerder als nodig is, te gaan monitoren om te bezien of verdere aanpassing van de regel noodzakelijk is.

PS worden hierbij verzocht de motie als afgedaan te beschouwen.

M124-2021, Uitdaagrecht bij RES

Het uitdaagrecht is nog geen geldend recht. De provincie heeft ook nog geen randvoorwaarden opgesteld om hier invulling aan te geven. Verschillende provincies en gemeenten werken aan het uitdaagrecht in relatie tot de energietransitie. We zijn aangehaakt op dit traject en zullen deze motie op termijn met een aparte brief over de uitwerking afdoen.

Motie 51-2022 Voorkomen van faunaslachtoffers bij windenergie borgen

Dit is verwerkt in de partiële herziening van de OV NH2020. Hierover is op 13 oktober 2022 een afdoeningsvoorstel naar PS (1909237/1909242) gezonden.

Motie 53-2022 Meerdere pilots verruiming Vrijkomende Agrarische Bebouwing (VAB)

De beantwoording van deze motie wordt opgepakt als onderdeel van het onderzoek 'Burgerwoningen in het landelijk gebied' dat binnenkort start.

Motie 57-2022 Waterbelangen borgen

Bijlage registratienummer 1823026/1917849

Gedeputeerde Staten constateren dat de weging van het waterbelang (de watertoets) voldoende gewaarborgd is in de huidige regelgeving en dat dit feitelijk onder de Omgevingswet (Ow) zelfs beter wordt. Bovendien heeft het Rijk aangegeven water en bodem meer sturend te willen laten zijn bij ruimtelijke ontwikkelingen. Onduidelijk is nog wat het Rijk hiermee beoogt en hoe we hier als provincies op willen acteren. Gedeputeerde Staten zien daarom vooralsnog geen aanleiding om aanvullende regels te stellen in de omgevingsverordening en verzoeken hierbij de motie als afgedaan te beschouwen.

Overwegingen

Hieraan liggen de volgende overwegingen ten grondslag.

1. Onder huidig recht en straks de Ow dienen gemeenten de waterbelangen al expliciet en op evenwichtige wijze mee te wegen bij het opstellen van ruimtelijke plannen en besluiten. De watertoets (de weging van het waterbelang) is in het huidige Besluit ruimtelijke ordening vormgegeven als een overlegplicht en een motiveringsplicht. Deze zijn in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) omgezet in een inhoudelijke beslisregel (instructieregel) die de achterliggende bedoeling van de toets zuiverder weergeeft¹, namelijk dat in een vroegtijdig stadium rekening wordt gehouden met eventuele effecten van ruimtelijke plannen op het waterbelang en dat hierop ingespeeld kan worden. Concreet houdt dit in dat gemeenten bij het vaststellen of wijzigen van een omgevingsplan rekening moeten houden met de gevolgen voor het beheer van watersystemen (artikel 5.37 Bkl). Dit beheer is in de bijlage bij de Ow gedefinieerd als het samenstel van aan watersystemen verbonden taken, gericht op het voorkomen en waar nodig beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste, in samenhang met het beschermen en verbeteren van de chemische en ecologische kwaliteit van die watersystemen en de vervulling van de op grond van de wet aan die watersystemen toegekende maatschappelijke functies. Eén van de maatschappelijke functies van water is de functie drinkwateronttrekking. Oftewel het omvat alle waterbelangen.
2. In vergelijking met de regeling in het Besluit ruimtelijke ordening is het bereik van de watertoets in het Bkl verbreed. Het Besluit ruimtelijke ordening regelt namelijk alleen de watertoets bij het bestemmingsplan. Het Bkl regelt straks de weging van het waterbelang bij het omgevingsplan (gemeente), de omgevingsverordening (provincie), voor zover deze regels stelt met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties, een projectbesluit (vastgesteld door het dagelijks bestuur van een waterschap, gedeputeerde staten of een minister) of een buitenplanse omgevingsplanactiviteit.
3. Het Bkl bevat geen specifieke regel over de weging van het waterbelang bij vaststelling van omgevingsvisies omdat de Ow hiervoor geen grondslag geeft. Dit wordt namelijk door de regering niet nodig geacht in het licht van artikel 2.2 van de Ow en artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb). In artikel 2.2 Ow staat dat overheden bij de uitoefening van hun taken en bevoegdheden rekening moeten houden met die van de andere overheden en zo nodig daarover afstemming plaatsvindt. En artikel 3:2 Awb verplicht een bestuursorgaan om bij de voorbereiding van een besluit de nodige kennis omtrent de

¹ Staatblad 2018, 292, p. 339.

Bijlage registratienummer 1823026/1917849

relevante feiten en de af te wegen belangen te vergaren. Op locaties waar «water» een relevant feit is, is het bestuursorgaan daarom verplicht om dat feit en de daarmee verbonden belangen te betrekken bij de voorbereiding van besluiten.² Deze redeneerlijn kan ook worden toegepast op de vaststelling van eventuele programma's onder de Ow door gemeenten.

4. De regering heeft de watertoets niet op wetsniveau willen regelen. Zij is van mening dat de algemene samenwerkings- en afstemmingsbepaling van de Omgevingswet een goede basis biedt om vroegtijdig de waterbelangen in de besluitvorming in te brengen. De werking van de motiveringseisen en de overlegverplichting, die nu de kenmerkende elementen vormen van de watertoets, zijn opgenomen in de uitvoeringsregelgeving van de Omgevingswet (het Bkl), waarmee de regering vindt dat het doelbereik van de watertoets onverminderd wordt gewaarborgd.³
5. Het Rijk is momenteel bezig om verdere invulling te geven aan de rijksopgaven die zijn aangekondigd in de Ruimtelijke ordeningsbrief van 17 mei jl.⁴ Het Rijk heeft in die brief op diverse onderdelen, onderwerpen aangekondigd met startpakketten te komen. Eén van de deze startpakketten is "Water & Bodem sturend". Bovendien heeft de regering in haar coalitieakkoord uitgesproken dat de watertoets een dwingender karakter moet krijgen.⁵ Wat deze ontwikkelingen betekenen (bijvoorbeeld in relatie tot de punten 3 en 4) en hoe we ons als provincies hierin positioneren, is op dit moment nog onduidelijk. Belangrijk is deze ontwikkelingen nauwgezet te volgen, en dat eerst af te wachten.
6. Navraag bij een tweetal Noord-Hollandse waterschappen levert op dat ze ambtelijk best tevreden te zijn over de werking van de watertoets in de praktijk. Ze zitten in de regel tijdig aan tafel bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen om het waterbelang goed te borgen in de plannen. Een deel van deze waterbelangen is juridisch afdwingbaar door het waterschap. Ten aanzien van de waterbelangen die minder afdwingbaar zijn, vindt juist het beoogde gesprek plaats om in die situaties met elkaar tot een passende oplossing, maatwerk te komen. Een voorbeeld hiervan zijn klimaatadaptatieve maatregelen. Overigens zijn er gemeenten die hiervoor de richtlijn hanteren die in MRA-verband zijn afgesproken. Deze richtlijn gaat op onderdelen zelfs verder dan de eisen gesteld vanuit het watersysteem.

Motie 61-2022 Natte weilanden bij de Oeverlanden in NNN opnemen

De motie is in behandeling. De eigenaren van de desbetreffende gronden is gevraagd hoe zij tegen de herbegrenzing aankijken.

² Tweede Kamer, vergaderjaar 2014–2015, 33 962, nr. 23, p. 141.

³ Tweede Kamer, vergaderjaar 2013–2014, 33 962, nr. 3, p. 371.

⁴ <https://open.overheid.nl/repository/ronl-0b9aacc522c561fc898c43812fec9d8a759259d0/1/pdf/kamerbrief-tk-inzake-ruimtelijke-ordening.pdf>

⁵ Coalitieakkoord 'Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst', d.d. 10 januari 2022, p. 14.